

TANZANIA

SCENARIUSZ LEKCJI

POMAGAJ INNYM
CZUĆ SIĘ BEZPIECZNIE

Czas trwania
45 minut

TEMAT

POMAGAJ INNYM CZUĆ SIĘ BEZPIECZNIE

Zaaranżuj salę do pracy w grupach. Wydrukuj materiały z załączonej płyty. Przygotuj projekcję fragmentów filmu zamieszczonych na płycie. Przed zajęciami zapoznaj się z całym odcinkiem dostępnym na stronie www.kulczykfoundation.org.pl

DLACZEGO WARTO PORUSZYĆ TEN TEMAT

Każdy człowiek potrzebuje bezpieczeństwa emocjonalnego. To bezpieczeństwo zapewnia mu wspólnota: grupa rówieśnicza, krąg przyjaciół, znajomi, ludzie z którymi współpracuje, podziela pasje i zainteresowania. Bezpieczeństwa emocjonalnego szczególnie potrzebują ludzie, którzy znaleźli się w nowej, nieznanej, nieprzewidywalnej sytuacji – np. w nowym miejscu. To miejsce mogą pomóc oswoić nam inni ludzie. Dzięki nim nowe miejsce może stać się przyjazną, bezpieczną „przystanią”.

CĘLE ZAJĘĆ

Może uda się zrobić z uczniami jeden krok, może dwa, a może aż trzy. Zawsze będzie to Wasz wspólny sukces – Twój i Twoich uczniów!

Krok 1 – WIEM: Uczeń wie, że przynależność do wspólnoty daje poczucie bezpieczeństwa.

Krok 2 – CZUJĘ: Uczeń potrafi określić, jak się może czuć osoba będąca członkiem jakiejś wspólnoty.

Krok 3 – POMAGAM: Uczeń wyraża gotowość włączenia innych do swojej wspólnoty.

WPROWADZENIE DO ZAJĘĆ

Przeczytaj uczniom treść maila wysłanego przez chłopca do kolegi: „Cześć Darek, za kilka dni przeprowadzam się z rodzicami do innego miasta, no i będę chodził do innej szkoły, nie do naszej. Ale to już ci mówiłem. Chciałbym się spotkać i pogadać, bo boję się tej przeprowadzki”.

Porozmawiaj z uczniami, pomogą Ci w tym następujące pytania:

- Jak myślicie, jak zmieni się życie autora maila?
- Co będzie dla niego ważne w nowej sytuacji?

Wskazówka:

W trakcie rozmowy odwołaj się także do doświadczeń uczniów związanych ze zmianą szkoły lub do ich bliższej lub dalszej przyszłości związanej z wyborem i zmianą szkoły.

Teraz zaproponuj rozmowę w parach. Podziel klasę na pary lub małe grupy. Poproś uczniów, by ze sobą porozmawiali. Możesz zadać następujące pytania:

- Jak się czułeś w ciągu pierwszych dni w nowej szkole? /Jak będziesz czuć się w nowej szkole w trakcie pierwszych dni?
- Jakie miałeś obawy?/ Czego najbardziej się obawiasz?

Wskazówka:

Dostosuj pytanie do doświadczeń uczniów, wybierając jedną z zaproponowanych opcji.

Dalszy ciąg scenariusza na stronie 10

TANZANIA: wiemy o dzikich zwierzętach, nie wiemy o problemach ludzi

MIEDZY CZERWONYMI GÓRAMI A BŁĘKITNYM OCEANEM

To największy kraj Afryki Wschodniej. Powierzchnia tego państwa wynosi ponad 947 tys. km² i składa się z dwóch głównych części – lądowej Tanganiki i wyspiarskiego Zanzibaru oraz wysp Pemba i Mafia. Nazwa powstała z połączenia pierwszych sylab tych dwóch dużych kawałków TAN+ZAN. Liczba ludności to około 53 miliony 950 tysięcy osób. Stolicą jest Dodoma.

Kraj graniczy od północy z Kenią, Ugandą, od zachodu z Rwandą, Burundi i Demokratyczną Republiką Konga oraz Zambią, Malawi i Mozambikiem od południa. Na wschodzie oblewają go wody Oceanu Indyjskiego. To właśnie położenie i kraje graniczące z nim mają duży wpływ na jego obecną sytuację.

W krajobrazie Tanzanii dominują wyżyny oraz góry. Na zachodzie kraju wyróżnia się Wyżyna Wschodnioafrykańska, która graniczy od wschodu z Wielkimi Rowami Wschodnioafrykańskimi. Gdy zamkniemy oczy, możemy sobie wyobrazić najwyższy szczyt tego kraju i całego kontynentu – Kilimandżaro (5895 m n.p.m).

Czytaj dalej na stronie 10

Tanzania to kraj przepięknych jezior.

Obóz Nyarugusu – uchodźcy odbierają miesięczne racje żywności.

To właśnie tu w ciągu kilku dni uda nam się przejść przez wszystkie strefy klimatyczne: od gorących tropików po rejony arktycznego zimna i lodowców górskich.

Na granicy państwa znajdują się trzy jeziora pochodzenia tektonicznego: Jezioro Wiktorii, Niasa i Tanganika. Kraj leży w strefie równikowej. W zależności od położenia możemy wyróżnić odmianę monsunową (co oznacza obfite opady latem) lub podrównikową, gdzie jest pora deszczowa i sucha. Co ciekawe, na południu kraju jest jedna pora deszczowa, a na północy dwie.

Brak dostępu do wody w obozie to jeden z podstawowych problemów.

MAGNETYCZNE KRAJOBRAZY, KTÓRE WABIĄ TURYSTÓW

Większość Europejczyków postrzega Tanzanię jako raj na ziemi. Gdy tylko uruchomimy wyobraźnię, ujrzymy niekończące się sawanny, a na nich trawy, baobaby, akacje i mnóstwo zwierząt. Jak w parkach narodowych Serengeti czy Ngorongoro, gdzie żyją lwy, żyrafy, antylopy, zebry, hipopotamy, słonie, hieny i wiele innych gatunków zwierząt. Kto choć raz był w Tanzanii, ten doskonale rozumie pojęcie „niekończące się, otwarte zoo świata”. Dzięki swym parkom narodowym kraj ten jak magnes przyciąga turystów

Czytaj dalej na stronie 11

ZAPOWIEDŹ PROJEKCJI FILMU

Poinformuj uczniów, że za chwilę obejrzą fragment filmu i zobaczą ludzi przyjeżdżających do miejsca, którego nie znają, które jest dla nich nowe i gdzie nie znają nikogo.

PROJEKCJA FILMU

REFLEKSJA PO FILMIE

Bezpośrednio po projekcji porozmawiaj z uczniami. Mogą Ci pomóc np. następujące pytania:

- Jak żyją ludzie z filmu?
- Jakie są ich relacje z innymi ludźmi?
- Jak mogą się czuć w zbiorowości obcych ludzi?

ZADANIE

Tworzymy wspólnotę

To będzie praca w grupach. Podziel losowo uczniów na dwa zespoły. Przedstaw im treść zadania:

Wyobraźcie sobie, że wyjechaliście na wymianę międzyszkolną do innego miasta/kraju. Niech każdy z was wymyśli sobie, kim jest, skąd przyjechał, dlaczego przyjechał, co jest dla niego ważne podczas wyjazdu itp. W nowej szkole spędzicie pół roku. Nie znacie się. Spróbujcie się poznać. Porozmawiajcie o tym, kim jesteście. Zastanówcie się:

Dalszy ciąg scenariusza na stronie 11

Kosztownością względnego bezpieczeństwa jest brak swobody.

W trudnych warunkach trzeba jakoś żyć, zagospodarować otoczenie.

W tanzanickim obozie powstaje infrastruktura, która ma służyć wszystkim.

- Czego się obawiacie?
- Co pomoże wam poczuć się lepiej w nowej sytuacji?
- Co możecie sobie wzajemnie powiedzieć?
- Co możecie dla siebie zrobić?

Wskazówka:

Znasz swoich uczniów najlepiej, przed wykonaniem zadania zadbać o ich bezpieczeństwo emocjonalne. Zaproponowane zadanie dostosuj do potrzeb i możliwości uczniów.

ROZMOWA

Zachęć uczniów do udziału w rozmowie. Możesz wykorzystać następujące pytania:

- Jak się czuliście podczas zadania?
- Co było dla was ważne?
- Jakie wspólne cele was połączyły?

Dalszy ciąg scenariusza na stronie 12

i niezmiennie zachwyca. Podobnie Zanzibar z jego rajskimi plażami, piaskiem i słońcem. Ta wyspa kojarzy się z przyprawami, soczystymi owocami oraz sportami wodnymi. Tu czas płynie wolno i leniwie.

Prawie każdy słyszał też o Masajach – ich kolorowych strojach, pieśniach i charakterystycznych wioskach. Masajowie zamieszkują północną część kraju. Lud ten również obecnie prowadzi półkoczowniczy tryb życia, przemieszczając się ze swoimi stadami krów. Ich okrągłe domy są budowane z mieszanki trawy, błota, krowich odchodów i patyków. Tym zajmują się kobiety. To one również noszą wodę, zbierają drewno na opał i doją bydło. Mężczyźni wypasają stada i są wojownikami. Turyści często mogą zobaczyć wysokich, przystojnych mężczyzn ubranych w czerwone i granatowe stroje, tańczących, grających oraz śpiewających dla przyjeźdźców.

KRAJ, W KTÓRYM TRUDNO JEST POMAGAĆ INNYM

Niestety oprócz tych uroczych obrazków Tanzania ma również inne oblicze. To kraj, gdzie bieda, głód i ubóstwo są codziennymi problemami wielu osób. Około 70 proc. mieszkańców żyje tu poniżej progu minimum egzystencji, czyli za mniej niż 1,25 dolara dziennie. Tymczasem, choć Tanzania boryka się z wieloma własnymi problemami, stanowi bazę dla osób uciekających z pobliskiego Burundi i Demokratycznej Republiki Konga. W zachodniej części Tanzanii znajduje się jeden z największych na świecie obozów dla uchodźców, Nyarugusu. Prowadzi go TWESA (Tanzania Water and Environmental Sanitation).

Czytaj dalej na stronie 12

To miejsce to tymczasowy dom dla całej rodziny.

W obozie brakuje przede wszystkim miejsca, leków, jedzenia i czystej wody. Osoby, które tu przybywają, są zmuszone na początku mieszkać we wspólnych dużych namiotach, gdzie wydzielą się boksy dla rodzin. Trudno tu o kawałek podłogi dla dziecka, nie wspominając o jakiegokolwiek intymności.

Mieszkańcy obozu mają małe szanse na powrót do swojego rodzinnego kraju, gdyż walki plemienne, konflikty i brak bezpieczeństwa skutecznie im to blokują. W Demokratycznej Republice Kongo bojówki Mai Mai oskarżane są o liczne zbrodnie, grabieże i wciąganie siłą młodych mężczyzn w swe szeregi. Jak więc można tam wracać i odbudowywać swój dom?

W obozie, mimo pomocy, żyje się ciężko. Kobiety, które zgodnie z tradycją tamtego regionu, chodzą po drewno na opał, są narażone na gwałty i porwania. Rodzice starają się zapewnić dzieciom poczucie bezpieczeństwa i namiastkę normalności, ale trudno w takich warunkach o zaspokojenie najistotniejszych potrzeb – jedzenia i wody, a co dopiero bliskości i poczucia własnej wartości. Jak budować w takich warunkach rodzinne ciepło? Jak zadbać o edukację dzieci i dać im szansę na lepsze jutro? Na te i wiele innych pytań muszą znaleźć odpowiedzi tysiące rodzin z obozu Nyarugusu. ■

Starsze dzieci często przejmują część obowiązków rodziców.

PODSUMOWANIE ZAJĘĆ

Poprowadź uczniów przez następujące etapy:

1. Uświadomienie im ich wiedzy na temat sytuacji drugiego człowieka (**WIEM**);
2. Zwrócenie uwagi na rolę emocjonalnego zrozumienia czyjegoś problemu i utożsamienia się z tą osobą (**CZUJĘ**);
3. Podjęcie decyzji o aktywnej pomocy (**POMAGAM**).

WIEM:

Zwróć uwagę uczniów na to, że wspólnotę można stworzyć w każdych warunkach i różnych sytuacjach. Ludzi integrują wspólne cele i wspólnie realizowane zadania. Możliwość wykonywania wspólnych zadań, powoduje, że ludzie się poznają, zbliżają się do siebie, coraz lepiej się rozumieją, chcą się wspierać.

CZUJĘ:

Ludzie należący do jakiejś grupy, do wspólnoty nie czują się samotni. Inni ludzie przez swoją obecność zapewniają im poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego. W takiej sytuacji człowiek zyskuje przekonanie, że kiedy będzie tego potrzebował, otrzyma wsparcie.

POMAGAM:

Rozdaj uczniom kartki, poproś, aby napisali mail do koleżanki/kolegi, która/który przyjechała/ przyjechał do Waszej szkoły z innego miasta.

Zbierz kartki napisane przez uczniów. Znajdź czas, aby na kolejnej lekcji omówić treści zapisane na nich przez podopiecznych. Mogą się na nich podpisać lub nie – powiedz im to. Zachowaj anonimowość autorów karteczek, chyba że będą chcieli sami poinformować klasę, że to oni napisali daną karteczkę.